

Restaurering och utrivning av vandringshinder i Bocksjöbäcken, biflöde till Kölsjöån.

Länsstyrelsen Gävleborg | 010-2251000 | gavleborg@lansstyrelsen.se

Bocksjöbäcken | Bollnäs kommun | Testeboåns avrinningsområde HARO 51

*Bild: Bocksjöbäcken med ålkista som finns utmärkt i kartunderlag från år 1639.
Foto: KJ Bergh*

Länsstyrelserna

Projektområde

Kölsjöån, som rinner samman med Bresiljeån i Åmot och blir Testeboån, har flera vandringshinder som härstammar från flottningsepoken. Stora som små insatser skulle kunna generera positiva förändringar för vattendraget. Åtgärder som gynnar befintliga bestånd eller möjliggör återkolonisering av strömlevande fiskarter, har visats få positiva följd effekter i övriga delar av ekosystemet. Den starkt hotade arten flodpärlmussla är helt beroende av vandrande öring för sin reproduktion. Förutom öring så finns det harr, lake, abborre, gädda, ål och vitfiskar i Kölsjöåns vattensystem.

Testeboåns avrinningsområde är placerad tidigt, år 2022, i den nationella planen för omprövning av vattenkraften. I samband med omprövning av anläggningar som ingår i den nationella planen bör även andra åtgärder i avrinningsområdet som kan generera en förbättrad vattenmiljö vidtas.

Kölsjöåns avrinningsområde omfattar 250 km² och utgörs i huvudsak av kuperad skog och mosaikmiljöer med sjöar, våt- och myrkomplex. Endast en ringa bebyggelse återfinns inom avrinningsområdet, och andelen tätort tillsammans med jordbruksmark beräknas till knappt 0,5 % av totala ytan. Huvudfårans totala sträcka från utloppet av Kölsjön till Åmot uppgår till ca 30 km och flertalet biflöden an knyter längs vattenvägen.

Bocksjöbäcken är ett av dessa biflöden som mynnar i Kölsjöån och som är kraftigt påverkad av flottningsåtgärder. Bäckens har en sträckning på 1000 m och rinner mellan Bocksjön och Kölsjöån. Bottensubstratet är stenigt och vegetationen i åfåran är ringa, för både friflytande växter och undervattensväxter. Hela sträckningen av Bocksjöbäcken är bedömd som hydromorfologisk typ BI (vattendrag med block och sten med låg lutning). Sumpskog i form av löv förekommer längs med den övre delen av vattendraget. Nedre delen av bäcken, 80-90 m, ingår i ett intressant och innehållsrikt större myrkomplex med högt naturvärde. Modellerad data från SMHI visar på en medelvattenföring i bäcken på 0,124 m³/s. Bäckens bedöms ha goda förutsättningar för en framtida rik akvatisk fauna om åtgärder vidtas avseende konnektiviteten samt återförandet av block till åfåran.

Orsak till åtgärder

I utloppet från Bocksjön finns en jorddamm med gjutet betongutskov som håller sjöns nivå uppe med ca 65 cm. 250 m nedströms utloppet finns en äldre ålkista med tillhörande fördämning. Båda fördämningarna utgör definitiva vandringshinder. Bocksjöbäcken är kraftigt rensad från större block som har lagts vid sidan om åfåran.

Vad vi vill förbättra

En förbättring av bäckens ekologiska status inom flera parametrar. Vid utrivning av de två fördämningarna uppnås fri vandringsväg för fisk och andra akvatiska organismer mellan Kölsjöån och Bocksjön. En mer naturlig flödesregim återskapas. Utläggning av större block på kraftigt rensade sträckor ökar variationen av vattendjup och vattenhastighet i bäcken. Åtgärderna kommer att innebära en möjlighet till återkolonisering för fisk och andra akvatiska organismer.

Planerade åtgärder och aktiviteter

Utrivning av dammen vid utloppet av Bocksjön och anläggande av mindre sjötröskel på platsen. Berörda markägare är positiva till planerade åtgärder under förutsättning att den nuvarande vattennivån i Bocksjön bibehålls.

Utrivning av dämnet vid ålkistan ska ske med försiktighet. En ordentlig dokumentering behöver utföras av ålkistan som finns med i kartunderlag från 1639. Återförande av block längs hela åsträckan på 1000 m. Innan ovan nämnda åtgärder behöver åsträckan musselinventeras och elprovfiskas.

Planerad uppföljning

Uppföljning av biologin kommer främst ske genom elprovfiske.

Miljömål: Levande sjöar och vattendrag, Ett rikt växt- och djurliv.

I samverkan med

Med förhoppning om samarbete med kommun, fiskevårdsområde och markägare.

Länkar

-

Referens

Norconsult AB, "Åtgärdsalternativ för fria vandringsvägar i Kölsjöåns vattensystem".